

Theater, blandt Andet ved § 2, ved hvilken § 19 i Loven af 29de December 1857 bliver ophævet. Der er ingen Tvivl om, at det vil bevirke, at det kgl. Theater langt længere vil beholde sit Privilegium, end det ellers vilde have gjort. I Parantes bemærket kunde jeg godt have gaaet videre. Jeg har det Standpunkt ogsaa overfor et Theater som det kongelige, at det ikke er en Institution, som man skal i sig selv offre Noget paa paa Grund af Institutionen; det kgl. Theater er til for Publikum's Skyld, ikke omvendt Publikum for Theatrets. Hvis vi gif et halvt Hundrede Aar tilbage, tvivler jeg ikke paa, at man paa den Tid vilde være gaaet den Vej. Dengang Kjøbenhavn var lille og Danmark levede under et faderligt Regimente, vilde man bestemt have holdt paa Privilegiet og have sagt: Intet andet Theater end det kongelige maa spille, for at vore gode Undersaatter ikke skulle komme til at nyde aandelig Føde, som de ikke have godt af. Men Forholdeene have forandret sig overmaade meget siden den Tid. Der kan i Grunden ikke godt være Tale om nu meget stærkt at haandhæve Privilegiet for en Institution som det kgl. Theater. Kjøbenhavn er nu bleven til en stor By; der kan gøres, hvad man vil, for det kgl. Theater og den Slags Institutioner i det Hele taget, det store Publikum her i Byen vil have Lov til at gaa paa hvad Slags Theater det vil, det vil mere sig paa den Maade, som det synes bedst om, og det nytter i saa Henseende ikke meget, om der lægges Hindringer i Veien. Det, der kan gøres for Privilegiet fra det kgl. Theaters Side, bliver i Almindelighed mindre en Fordel, der ydes Theatret, end Noget, der kan genere de andre Theatre. Hvordan man vil vende og dreie det, vil der altid i en By som Kjøbenhavn til Trods for den ene og den anden Bestemmelse findes Theatre, der vilde spille det, som Publikum ønsker at se. — Der har ogsaa været talt en Del om, at Theatret herved vilde komme til at miste det gamle Repertoire. Det er nu ingen stor Ulykke. For det Første er, som den ærede Minister bemærkede, Repertoiret aldeles ikke borte, fordi et andet Theater spiller det, tværtimod synes jeg, at det i mange Henseender kunde være meget gavnligt, om de andre Theatre ogsaa kunde spille en Gang imellem de Stykker, som hidtil have været eiede af det kgl. Theater blandt Andet ogsaa, fordi det kgl. Theater ogsaa derved kunde se, hvilke Kræfter der være ved andre Theatre, hvilket jo er af Betydning, dersom det vilde supplere Rækken af sine Stuespillere. Paa den anden Side tror jeg heller ikke, at det er

absolut uheldigt for det kgl. Theater, selv om af og til et af de andre Theatre tog nogle af de Stykker bort, som efterhaanden være blevne til Kassestykker, f. Ex. „Aprilsnarrene“. Det spilles ganske vist godt, men ærlig talt finder jeg, at den Slags Stykker passe bedre til Dagmartheatret, Casino, Folketheatret eller hvad man vil nævne. — Jeg skal ikke forbyde mig videre i disse Ting, men vil blot omtale enkelte Forhold lige overfor det kgl. Theater, og berøre enkelte Punkter, hvor det forekommer mig, at man mange Gange har misforstaaet den Stilling, som det kgl. Theater i Grunden indtager. Man kan i Grunden ikke regne det kgl. Theater for at være en juridisk Person eller noget lignende som et Apotek, hvis Eier har faaet en Bevilling, som man derefter tager fra ham: det kan man aldeles ikke sige. Det kongelige Theater er et Theater, hvis Bygning eies af Staten, og som for at Theatret kan give gode Stuespil, faar Subvention af Staten. Saaledes har det altid været, og vil det altid blive, blot under forskellige Former. I gamle Dage kom Subventionen fra den kongelige Chatollasse i Forbindelse med et Monopol. Det var de Tidens Maade at støtte paa, man gav Monopol og Bøge ved Siden af. Siden den Tid har Tiden forandret sig, vi ere komne fra Monopolet, fra Chatollassen, nu bliver det efterhaanden ikke Monopol, og i Steedet for den kgl. Chatollasse bliver der stadig ydet Theatret større eller mindre Sabvention fra Statskassen. — Der tales ogsaa af og til om, at det har sin Fare, om dette Privilegium skulde gaa tabt, som der siges, for det kgl. Theater, og saa Stuespillerne skulde forlade det kgl. Theater for at gaa hen til andre Theatre. Ja, det kan der ikke være Tvivl om, men som jeg før bemærkede, Kjøbenhavn er saa stor, at det aldrig kan undgaa, at der bliver en Del Theatre foruden det kgl. Theater. Ligesaa vel her i Byen, som i andre store Stæder paa Jorden, vil der være gode Kræfter, som naar der ikke var andre Theatre end det kgl., vilde tilflyde dette. Dertil er der ikke Noget at sige, man maa finde sig deri, og selv om det er uheldigt, men man kan være overbevist om, at naar det kgl. Theater er saaledes stillet, at det kan byde sine Kunstnere en virkelig ordentlig Betaling for deres Ydelser, saa vil det ogsaa altid faae de bedste Kræfter. Thi som det udvikler sig i en stor By, som Kjøbenhavn lader til at blive, vil der være enkelte Forestillinger, der blive givne udenfor det kgl. Theater, som hele Kjøbenhavn vil hen at se paa, men det er sandelig meget lidet tiltalende for de fleste Stuespillere — uden